

Zápis ze zasedání Vědecké rady Fakulty podnikohospodářské VŠE v Praze, které se konalo dne 12. 12. 2012

Přítomni:

- viz prezenční listina

Program:

1. Zahájení

- prof. Ing. Jaromír Veber, CSc.

2. Habilitační řízení - Ing. Jiří Strouhal, Ph.D.

- prof. Ing. Jiří Dvořáček, CSc.
- prof. Ing. Ivan Nový, CSc.

3. Zastavení habilitačního řízení - Ing. Lenka Švecová, Ph.D.

- prof. Ing. Jaromír Veber, CSc.

4. Diskuse a závěr.

- prof. Ing. Jaromír Veber, CSc.

Ad 1) Zahájení

Přítomné členy VR přivítal děkan fakulty prof. Ing. Jaromír Veber, CSc. v prostorách rektorské zasedací místnosti Vysoké školy ekonomické v Praze a seznámil je s programem zasedání.

Ad 2) Habilitační řízení - Ing. Jiří Strouhal, Ph.D.

Před projednáním habilitačního řízení byli zvoleni skrutátoři: prof. Ing. Petr Pernica, CSc., Ing. Miroslav Karlíček, Ph.D. a doc. JUDr. Ing. Radek Novák, CSc., které Vědecká rada Fakulty podnikohospodářské (dále jen VR FPH) jednomyslně schválila.

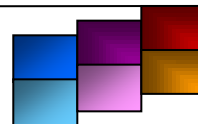
Na základě žádosti o zahájení habilitačního řízení ze dne 20. 09. 2012 byla dne 10. 10. 2012 na VR FPH zvolena komise v souladu se Zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve smyslu § 72 odst. 5, v následujícím složení:

Předseda: **prof. Ing. Jiří Dvořáček, CSc.**

VŠE v Praze, Katedra podnikové ekonomiky

Členové: **prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová**

VŠB -TU Ostrava, děkanka Ekonomické fakulty

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková

Universita Tomáše Bati ve Zlíně, děkanka Fakulty managementu a ekonomiky

prof. Ing. Iva Ritschelová, CSc.

předsedkyně Českého statistického úřadu

Ing. Alena Mrkvičková, MBA

auditorka, daňová poradkyně

Po prostudování potřebných dokladů komise konstatovala, že jí byly předloženy všechny doklady požadované podle zákona o vysokých školách č. 111/1998 Sb. i podle kritérií uplatňovaných při habilitačním řízení na Vysoké škole ekonomické v Praze, podklady jsou úplné a splňují požadavky uvedeného zákona, i požadavky kritérií habilitačního řízení na Vysoké škole ekonomické v Praze.

O oponentské posudky habilitačního spisu „**Peněžní prostředky a cenné papíry v účetnictví podnikatelů**“ byli požádáni tito odborníci:

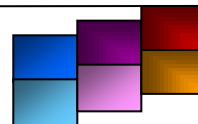
- **prof. Ing. František Freiberg, CSc.**
České vysoké učení technické v Praze, vedoucí Ústavu řízení a ekonomiky podniku
- **doc. Ing. Tomáš Krabec, Ph.D., MBA**
Vysoká škola ekonomická v Praze, Katedra financí a oceňování podniku
- **doc. Ing. Boris Popesko, Ph.D.**
Universita Tomáše Bati ve Zlíně, vedoucí Ústavu podnikové ekonomiky

Prof. Ing. Jiří Dvořáček, CSc., předseda habilitační komise, se vyjádřil k celému průběhu činnosti komise pro habilitační řízení Ing. Jiřího Strouhala, Ph.D. a konstatoval, že na základě prostudování všech předložených materiálů habilitační komise rozhodla, že jí byly poskytnuty veškeré podklady požadované podle zákona o vysokých školách č. 111/1998 Sb. i podle kritérií uplatňovaných při habilitačním řízení na VŠE. Předložené podklady jsou úplné a splňují požadavky výše zmíněného zákona i požadavky kritérií habilitačního řízení na Vysoké škole ekonomické v Praze.

Výše jmenovaní oponenti doporučili, aby po úspěšném absolvování habilitačního řízení bylo Ing. Jiřímu Strouhalovi, Ph.D. udělena vědeckopedagogická hodnost docent v oboru Podniková ekonomika a management.

Shrnutí a závěr habilitační komise

Na základě komplexního posouzení jednotlivých kritérií habilitačního řízení i obsahu oponentských posudků, habilitační komise dospěla tajným hlasováním k závěru doporučit vědecké radě Fakulty podnikohospodářské Vysoké školy ekonomické v Praze návrh na jmenování Ing. Jiřího Strouhala, Ph.D. docentem v oboru Podniková ekonomika a management.

Habilitační přednáška se konala před vědeckou radou fakulty téhož dne na téma „**Globalizace účetního výkaznictví: zjednodušení nebo administrativní břemeno pro podniky?**“

Ing. Jiří Strouhal, Ph.D. svoji habilitační přednášku započal determinací evoluce systému účetního výkaznictví, kde naznačil vztahy mezi uživateli účetních informací a regulátory účetních systémů, a to včetně vlivů, které vývoj usměrňují. Po nástinu výzkumů věnovaných problematice globalizace (harmonizace) účetního výkaznictví se detailněji zaměřil na vztah dvou základních oceňovacíchází (historická cena versus reálná hodnota), kde naznačil výhody a omezení z nich plynoucí v kontextu základních účetních předpokladů. Hlavní část přednášky byla věnována výzkumu věnovanému možnému využití standardů IFRS (resp. IFRS pro malé a střední podniky) z pohledu uživatelů účetních informací (zpracovatel účetní závěrky, zástupce banky jako uživatele účetních informací, regulátor, auditor, profesní organizace). Výsledky naznačují obavy těchto uživatelů z budoucího vztahu mezi účetnictvím a výkaznictvím pro zdanění, a dále využití fenoménu reálné hodnoty v kontextu nepříliš likvidního českého trhu.

V dalším průběhu habilitačního řízení byla pozornost zaměřena k habilitačními spisu (tiskem vydané publikace), který stručně představil předseda habilitační komise prof. Dvořáček. V následné diskusi vystoupili nejprve oponenti:

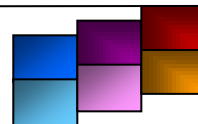
Doc. Ing. Boris Popesko, Ph.D. uvádí, že „Autorovi se v rámci habilitační práce podařilo vytvořit ucelený text, který splňuje v první řadě funkci literárně rešeršní. V rámci této části publikace autor provedl důkladný popis řešené problematiky v celosvětovém kontextu, čímž publikace není pouhou učební pomůckou zaměřenou na vykazování dle českých účetních předpisů, ale plnohodnotnou vědeckou publikací. V rámci habilitační práce autor prezentuje také výsledky své vědecké práce, kde na základě svých dlouholetých zkušeností prezentuje souhrn svých publikačních výstupů zejména v oblasti formální harmonizace českých předpisů s IFRS pro oblast cenných papírů.“

V úvodní části publikace autor velmi výstižně charakterizuje kontext zpracování práce, který tkví v rozdílech mezi českou účetní legislativou a mezinárodními standardy pro finanční výkaznictví. Autor zde velmi trefně vystihuje nejenom obsahové a koncepční rozdíly ve vykazování mezi těmito dvěma účetními systémy, ale také aktuální vývojové tendence v oblasti finančního výkaznictví, které se odráží v přístupu k vykazování finančního majetku v jednotlivých účetních systémech.“

Oponent dále konstatuje, že jsou naplněny základní požadavky kladené na habilitační práci. Práce je zpracována velmi dobře po odborné, ale i pedagogické stránce. Protože habilitační práce splňuje všechny požadavky kladené na práce tohoto druhu, doporučuje oponent habilitační komisi a Vědecké radě Podnikohospodářské fakulty VŠE v Praze, aby Ing. Jiřímu Strouhalovi, Ph.D. byl po jejím úspěšném obhájení udělen vědeckopedagogický titul docent.

Doc. Ing. Tomáš Krabec, MBA, Ph.D. konstatoval, že publikace přináší nové odborné poznatky zejména v oblasti analýzy a srovnání českých i mezinárodních účetních standardů s důrazem na různé způsoby účtování a oceňování v těchto různých soustavách včetně komplexních doporučení, jakým způsobem se s případnými odlišnostmi vypořádat a jakým způsobem by měly pokračovat analýzy přizpůsobování českých účetních standardů účetním standardům mezinárodním.

Předložený text je zpracován fundovaně a je cenným příspěvkem k problematice výkaznictví cenných papírů, jakož i využití účetnictví v reálných hodnotách, a to jak po stránce odborné, pedagogické, tak i vědecké. Práci oponent v posudku shledal jako velmi

kvalitní, prokazuje mimořádné zvládnutí problematiky, jakož i schopnost autora tvořivě vědecky myslet.

Doc. Krabec dále hodnotí celkově předloženou práci jako originální, přinášející nové badatelské výsledky a zaplňující tak mezeru, která doposud existovala v odborném interdisciplinárním uchopení daného podnětného a v dnešní době i vysoce aktuálního tématu.

Habilitační práce autora Ing. Jiřího Strouhala, Ph.D. představuje tiskem vydanou monografii, která přináší nové vědecké poznatky a splňuje podle názoru doc. Ing. Tomáše Krabce, MBA, Ph.D. v plné míře kritéria pro docentské habilitační řízení na Fakultě podnikohospodářské VŠE v Praze a doporučuje proto příslušné habilitační komisi, aby předložila Vědecké radě Podnikohospodářské fakulty VŠE návrh na jmenování Ing. Jiřího Strouhala, Ph.D. docentem pro obor Podniková ekonomika a management a aby mu byl po splnění všech dalších relevantních podmínek udělen titul docenta pro předmětný obor.

Předseda komise prof. Ing. Jiří Dvořáček, CSc. přednesl posudek prof. Ing. Františka Freiberga, CSc., který se z účasti na habilitačním řízení omluvil.

Prof. Ing. František Freiberg, CSc. vyzdvihuje, že: „Publikace představuje jeden z výstupů projektu GA402/08/P024 Analýza oceňování a vykazování cenných papírů kótovanými a nekótovanými společnostmi v České republice. V úvodu publikace uvádí autor základní charakteristiku účetnictví a oceňování rozvahových položek jak z aspektu českých, tak i mezinárodních standardů. Následně přechází výklad k účtování peněz a peněžních ekvivalentů, účtování a oceňování majetkových a dluhových cenných papírů, účtování a oceňování vybraných derivátových kontraktů a základním principům zajišťovacího účetnictví. V publikaci je též věnována pozornost vykazování cenných papírů podle mezinárodních standardů IFRS.

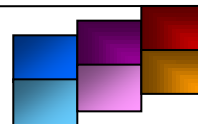
Z výkladu je zřejmé, že si autor osvojil znalosti teorie a praxe cenných papírů, jejich emisí a oceňování. O znalostech autora a jeho schopnosti výstižného a zajímavého podání výkladu svědčí i kapitola věnovaná charakteristice a účtování derivátů a fundamentů zajišťovacího účetnictví, pozitivně hodnotí pasáže publikace věnované standardům IFRS, kde jsou mimo jiné uvedeny požadavky IFRS upravující výkaznictví finančních nástrojů, jejich přínosy, přístupy k oceňování a dopady na volatilitu hospodářského výsledku.

Oponent dále považuje za vhodné, kdyby se Ing. Strouhal během obhajoby habilitační práce vyjádřil k následujícím otázkám:

1. Jaká rizika existují v rámci oceňování cenných papírů na bázi fair value a jaké mohou být jejich konsekvence?
2. Jak lze posuzovat současné přístupy k monitorování a kontrole derivátových kontraktů během jejich doby životnosti?
3. Jak lze vnímat míru komplexnosti účetních standardů a možnosti jejich subjektivní interpretace.

Hodnocená publikace obsahuje zasvěcené pojednání o účtování cenných papírů. Práce vypovídá o hlubokých znalostech autora daného tématu. Je zpracována na vysoké odborné a pedagogické úrovni, navazuje na současné poznatky, odpovídá zadanému tématu a splňuje vytčené cíle.

Závěrem oponent konstatuje, že habilitační práci pana Ing. Jiřího Strouhala, Ph.D. doporučuje k dalšímu řízení na Fakultě podnikohospodářské VŠE, a v případě úspěšné obhajoby práce doporučuje i udělení titulu docent v oboru Podniková ekonomika a management.

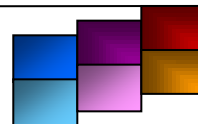
Ing. Strouhal se dále vyjádřil nejprve k otázkám z posudků oponentů habilitační práce:

- prof. Ing. František Freiberg, CSc.: *„Jaká rizika existují v rámci oceňování cenných papírů na bázi fair value a jaké mohou být jejich konsekvence?“*
 - z odpovědi Ing. Strouhala: „Postupujeme-li podle české legislativy, resp. IFRS, základní informací o reálné hodnotě je tržní cena cenného papíru (tzv. level 1). Není-li tato k dispozici, měl by podnik přistoupit k tzv. ocenění znalcem (tzv. level 2). Dále pak postupují jednotlivá pravidla odlišně: IFRS vyžadují aplikaci tzv. level 3 (ocenění na bázi nejlepšího odhadu managementu), zatímco české předpisy umožňují cenné papíry ponechat v původních pořizovacích cenách). V praxi se sám kloním k názoru, že náklady na získání informace by neměly převyšovat užitky z ní plynoucí.“

- prof. Ing. František Freiberg, CSc.: *„Jak lze posuzovat současné přístupy k monitorování a kontrole derivátových kontraktů během jejich doby životnosti?“*
 - z odpovědi Ing. Strouhala: „V první řadě je třeba upozornit na jednoznačnou informační asymetrii mezi smluvními stranami derivátového kontraktu. Podnikatelské subjekty pro své účetní výkaznictví spoléhají na informace poskytnuté druhou smluvní stranou a sami nejsou objektivně schopny daný kontrakt ocenit. V praxi je rovněž rozvolněno samotné účetní výkaznictví kontraktů, kdy nemalá část podniků tyto kontrakty nevykazuje vůbec, nebo je vykazuje nesprávně. Je však třeba poznamenat, že se tato situace postupem času zlepšuje (zejména u větších společnostech).“

- prof. Ing. František Freiberg, CSc.: *„Jak lze vnímat míru komplexnosti účetních standardů a možnosti jejich subjektivní interpretace?“*
 - z odpovědi Ing. Strouhala: „Nadnárodní standardy IFRS, resp. US GAAP jsou bezesporu nejkomplexnějšími systémy účetního výkaznictví na celém světě. Budeme-li vycházet z evropského prostředí, kde jsou využívány zejména prvně zmiňované, tedy IFRS, mají pro českou účetní praxi několik specifík: (i) možnost volby oceňovacího modelu (např. standardy věnované dlouhodobému majetku), (ii) nutnost zjišťovat přírůstkovou úrokovou sazbu nájemce (u finančních leasingů), (iii) detailnější informace pro zveřejnění. Všechna tato specifika přináší mnohem větší tlak na znalosti pracovníků ekonomického (finančního/účetního) oddělení, jakož i na jejich samostatný úsudek. Právě poslední informace může potenciálně vést k možné subjektivní interpretaci vybrané úpravy, není-li pracovník dostatečně se systémem účetního výkaznictví obeznámen.“

- doc. Ing. Tomáš Krabec, Ph.D., MBA: *„Do jaké míry je koncepce IFRS aplikovatelná pro malé a střední podniky v českém prostředí?“*
 - z odpovědi Ing. Strouhala: „Vezmeme-li v potaz problematiku oceňování cenných papírů, lze s potěšením konstatovat, že tato je standardem IFRS pro malé a střední podniky velmi vhodně upravena. Standard vyžaduje ocenění na

bázi reálné hodnoty pouze pro kótované majetkové cenné papíry, nekótované by měly být oceňovány pouze na úrovni pořizovacích nákladů a případně testovány na snížení hodnoty. Co se dluhových cenných papírů týče, tyto by se dle IFRS měly oceňovat na úrovni amortizovaných nákladů, což v českých podmínkách naráží na daňovou úpravu a požadavek linearizace nákladů a výnosů v čase.“

Veřejná diskuse:

Prof. Ing. Ivan Nový, CSc. po konstatování předsedy habilitační komise prof. Ing. Jiřího Dvořáčka, CSc. a oponentů, že otázky oponentů byly plně zodpovězené, vyzval přítomné k veřejné diskusi.

Doc. Ing. Jiří Hnilica, Ph.D. požádal habilitanta o názor na vypovídací schopnost ukazatelů rentability ve vazbě na jednotlivé účetní systémy. Ing. Strouhal se domnívá, že obecným problémem těchto ukazatelů je jejich samotná konstrukce, kdy poměrují zisk k jednotlivým veličinám. Zisk je však poměrně dobře manipulovatelné kritérium v krátkém období, a proto doporučuje raději věnovat pozornost ukazatelům konstruovaným na bázi cash-flow.

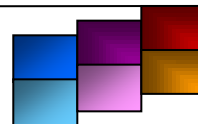
Ing. František Kulovaný, MBA mj. pochválil míru konstruktivní kritiky standardů IFRS a otázal se habilitanta, jaké jsou hlavní nároky, ale i přínosy, případné aplikace standardu IFRS pro malé a střední podniky. Ing. Strouhal v odpovědi nejprve upozornil na jistý rozpor v definici malých a středních podniků podle českých pravidel a pravidel Evropské unie a tím, jak jsou MSP definovány ve standardu IFRS, podle něhož se totiž jedná o tzv. subjekty veřejného zájmu. Mezi přínosy pro segment středních podniků lze bezpochyby zařadit vyšší míru srovnatelnosti, obecným problémem na straně nákladů jsou prvotní náklady na implementaci standardů a vlastní zaškolení zaměstnanců. Do doby, než bude zcela vyjasněné, kdo je hlavním uživatelem národních účetních systémů, se lze důvodně obávat, že náklady převyšují užítky, plynoucí z jejich případné implementace.

Ing. Zdeněk Pelc, CSc. se pozastavil nad dotazem doc. Ing. Tomáše Krabce, MBA, Ph.D. věnovanému aplikovatelnosti standardu IFRS pro české prostředí a otázal se, zdali se toto výrazně liší např. od prostředí německého, polského či slovenského apod. Ing. Strouhal se domnívá, že dotaz byl kladen ve vazbě na obsah habilitačního spisu, tedy na problematiku výkaznictví cenných papírů, kde jednoznačně podporuje přístup uvedený ve standardu pro malé a střední podniky, tedy, aby pouze obchodovatelné cenné papíry byly vykazovány v reálných hodnotách, u ostatních pak byla ponechána původní pořizovací cena.

Karel Vágner pochválil způsob vedení habilitační přednášky od habilitanta a domnívá se, že Fakulta podnikohospodářská, potažmo Katedra podnikové ekonomiky, získá v případě pozitivního stanoviska VR FPH vysoce erudovaného a příjemně vystupujícího docenta, který studenty zaujme nejen obsahem výkladu, ale i samotným přístupem k němu.

Závěr:

Vědecká rada má celkem 37 členů, z čehož vyplývá, že pro přijetí návrhu je třeba minimálně 19 hlasů. Přítomno bylo 28 členů VR. Pro udělení vědecké hodnosti se v tajném hlasování vyjádřilo 28 členů, 0 hlasů bylo neplatných, 0 hlasů bylo proti a nikdo se nezdržel hlasování. Vědecká rada Fakulty podnikohospodářské tak rozhodla ve smyslu §72, zákona č. 111/1998 Sb., o postoupení návrhu na jmenování docentem v oboru Podniková ekonomika a management děkanovi Fakulty podnikohospodářské. Děkan Fakulty podnikohospodářské Vysoké školy ekonomické v Praze postoupí návrh na jmenování Ing.

Jiřího Strouhala, Ph.D. docentem pro obor Podniková ekonomika a management rektorovi Vysoké školy ekonomické v Praze.

Ad 3) Zastavení habilitačního řízení - Ing. Lenka Švecová, Ph.D.

Na základě osobní žádosti habilitantky předané panu děkanovi dne 7. 12. 2012, bylo u Ing. Lenky Švecové, Ph.D. zastaveno habilitační řízení. Prof. Ing. Jaromír Veber, CSc., děkan Fakulty podnikohospodářské o této skutečnosti informoval rektora, vědeckou radu fakulty, členy habilitační komise a oponenty habilitační práce.

Ad 4) Diskuse a závěr

Prof. Ing. Jaromír Veber, CSc. informoval VR FPH o jednání Akreditační komise České republiky, kde byly mimo jiné projednány i akreditace a re-akreditace schválené na zasedání VR FPH v říjnu tohoto roku.

Dále přednesl návrh termínu dalšího zasedání VR FPH dne 13. 3. 2013 a pozval přítomné na slavnostní zasedání VR FPH v druhé dekádě měsíce června roku 2013, kdy VŠE v Praze a tím i Fakulta podnikohospodářská budou slavit 60 výročí svého vzniku.

Dále děkan uvedl, že na počátku prosince 2012 proběhla výroční konference CEMS, sdružení manažerských škol v St. Gallen a v rámci jejího jednání byl jako nejlepší oceněn (mezi cca stovkou dalších) Business projekt, který vznikl v rámci plnění studijních povinností magisterského programu International Management/CEMS na FPH.

Prof. Veber dále oznámil, že MŠMT připravuje novou verzi vysokoškolského zákona. Paragrafované znění návrhu by mělo být k dispozici přibližně v únoru a v březnu by mohl být návrh předložen do poslanecké sněmovny.

Na návrh proděkana pro vědu, prof. Ing. Ivana Nového, CSc., byl Vědecké radě FPH předložen návrh jmenovat doc. Ing. Jana Eislera, CSc., externím členem komise pro obhajoby doktorských prací, v doktorském studijním programu Ekonomika a management oboru Podniková ekonomik a management.

Závěr: VR FPH návrh schválila

Děkan prof. Veber v závěru jednání poděkoval všem členům za jejich účast na jednání Vědecké rady Fakulty podnikohospodářské a popřál všem klidné prožití vánočních svátků a mnoho zdraví, osobních a pracovních úspěchů v novém roce.

Zapsala:

Ing. Blanka Richtrová

Schválil:

prof. Ing. Jaromír Veber, CSc.